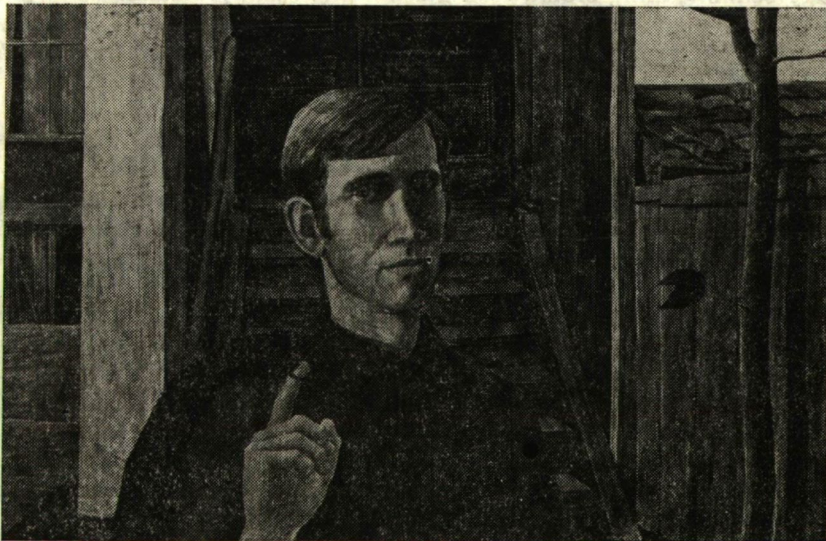

pen egy Benjámín-versre utal) s tulajdonképpen mindenről, aminek a korabeli írók szempontjából jelentősége volt, így még az 1949. évi VIT megrendezésének körülményeiről, arról, miért csöndesült el e néhány nap alatt a Rajk László letartóztatása körüli hangoskodás, később pedig arról is, milyen politikai szerepe volt a magyar labdarúgó-válogatott világbajnoki döntőn elszenvedett vereségének, mennyiben játszott szerepet mindez a tömegek spontán megmozdulásában.

Mindeközben azonban legtöbbet — természetesen — a *Szabad Nép*, az *Irodalmi Újság* szerkesztőségében, az *írószövetség*, később a Petőfi Kör rendezvényein történekekről olvashatunk. Ezt látták szerzőink igazán közelről, ezt élték meg. A Politikai Bizottság munkastílusáról úgy értesülünk, hogy nemegyszer voltak szerzőink vagy társaik is hivatalosak a korabeli magyar irodalomról készült határozatok, határozattervezetek vagy utasítások megfogalmazása előtt a politikai testület „vitáira”. S mindezt a korabeli felismerések tükrében látjuk, érzékeljük. Milyen körülmények között kényszerült lemondani teljhatalmáról Rákosi? Mikojan Moszkvából a Brioni-szigetekre tartván, hogy Títót „kiengesztelje”, hogyan használta ki a szerzők szerint az ún. 400-as listát Rákosi lemondatására? Miért kényszerült visszalépésre a tömegek által is üdvözölt programjának meghirdetése után Nagy Imre? A könyv tehát csak annyiban irodalomtörténet, amennyiben irodalmi fórumok, csoportosulások, intézmények szubjektív látószögű története, de ez egyúttal azt is jelenti, hogy nem más, mint számadás és számvetés egyszerre, az ítéletalkotás jogát és lehetőségét az olvasóra bízó módon. Segítség a teljesebb történet megírásához. (*JATE Kiadó, 1989.*)

SZIGETI LAJOS SÁNDOR

ZOLTÁNFY ISTVÁN: T. L., A BARÁTOM